

MAZEN MAAROUF

Grappen voor de schutters

Vertaald door Richard van Leeuwen

Uitgeverij De Harmonie

Inhoud

Grappen voor de schutters	7
Matador	43
De grammofoon	55
Een grap	67
Bioscoop	73
Biscuit	87
De engel des doods	95
Het andermansdromensyndroom	107
Aquarium	123
Een andere persoonlijkheid	135
De wekker	141
Een kuipje jam	147
Gordijn	155
Juan en Ausa	161

Grappen voor de schutters

1. De peperplant

Ik droomde dat mijn vader een glazen oog had. Toen ik wakker werd, bonsde mijn hart, het leek wel het hart van een verschrikte koe. Maar ik glimlachte. Ik was gelukkig, alsof mijn droom was uitgekomen en mijn vader echt een glazen oog had.

Toen ik klein was had mijn vader me voor mijn verjaardag een peperplant gegeven. Een vreemd cadeau. Ik begreep destijds niet wat er de bedoeling van was. We hoorden van tijd tot tijd geweerschoten buiten, maar daar waren we net zo aan gewend als aan het toeteren van voorbijkomende auto's. Net zomin als ik snapte wat er in onze buurt gebeurde, begreep ik waarom mijn vader een peperplantje had uitgekozen en waarom het daarna bij ons bleef. Maar er hingen kleine pepertjes aan en ik veronderstelde intuïtief dat die mij en mijn tweelingbroertje voorstelden. De milities vochten al maandenlang in de straten rondom ons huis, tussen de zee en het hart van de stad. Mijn moeder bleef ons toch naar school sturen, mij en mijn tweelingbroertje, dat niet kon praten en dat ik onderweg moest beschermen omdat hij bang was.

Destijds deed het cadeau van mijn vader me niet zoveel. Ik vond het raar en lelijk. Ik vertelde er niets over aan mijn klasgenootjes op school. Maar ik zorgde er wel

voor, zoals hij van me had gevraagd. Mijn vader had een wasserij-strijkerij. Hij leerde me hoe ik de ontluikende pepertjes met een katoenen doekje moest schoonmaken en met een kaars van bovenaf moest bijlichten, zodat ze vitamines kregen en zouden groeien. Hij deed het heel voorzichtig voor en zei: 'Jij moet ze verzorgen, dan komen er nog meer pepers aan. Deze peperplant moet je vriendje worden.' Door mijn vader begreep ik dat er in elke peper een ziel huisde en dat ik die ten koste van alles moest beschermen. Dat was mijn eenvoudige opdracht in de oorlog. En soms, als de gevechten toenamen en de milities hun zware wapens, mortieren en raketten afvuurden, en mijn moeder en broertje in de gang tussen de voorkamer, de keuken en de badkamer op de grond lagen, stond ik bij de televisie, de plek in ons huis waar je het meest was blootgesteld aan scherpschutters, met een brandende kaars om de peperplant bij te lichten. Ik dacht dat onze zielen, van mij, mijn broertje, mijn vader en mijn moeder, zich ook in de kleine pepertjes bevonden en dat, als ik ze bijlichtte, niemand van ons zou doodgaan, vooral mijn vader niet, die pas 's avonds naar huis kwam. Zo begon de vriendschap tussen mij en de peperplant. Ik raakte steeds meer op hem gesteld, hoewel ik hem vanaf een bepaald moment geen water meer gaf, maar erop spuwde. Ik dronk het water zelf op in plaats van het aan de plant te geven, omdat mijn moeder steeds zei dat water schaars was en de mensen van dorst zouden omkomen. Uit angst begon ik het water zelf op te drinken, in de hoop dat ik nooit meer dorst zou krijgen. Ik had zelfs het idee dat mijn vriendschap met de

Grappen voor de schutters

plant hechter werd als ik hem met mijn speeksel besproeide. Totdat mijn moeder me op een dag zag en het aan vader vertelde toen hij thuiskwam van zijn werk.

Dat was de eerste keer dat mijn vader me sloeg met zijn riem. Hij was ongelooflijk boos. Ik vroeg me af of spugen op een peperplant zoveel boosheid rechtvaardigde. Ik zag hoe zelfs mijn doofstomme broertje zijn ogen afwendde en beefde telkens wanneer de riem mijn rug raakte. Toen mijn vader weg was, liep ik snikkend naar de peperplant, met ogen vol tranen, en probeerde te bedenken in welke peper zich de ziel van mijn vader bevond. Het was niet moeilijk. Ik koos de grootste peper, brak hem vol bitterheid af en vertrapte hem onder mijn voet.

2. Een sprinkhaan

Op school wedijverden de kinderen altijd met sterke verhalen over hoe vaak ze door hun vader werden geslagen. Die verhalen lieten zien hoe wanhopig alle vaders waren in hun eigen huis. In oorlogstijd was macht altijd het belangrijkste onderwerp voor ons. Mijn vader stak natuurlijk niet boven de andere vaders uit, want hij had niet de allerergste straffen uitgevonden. Toch schepte ik over hem op en vertelde dat hij me met een leren riem had geselsd. Toen ze vroegen waarom, zei ik niet 'Omdat ik op een peperplant had gespuugd', maar verzoon ik een verhaal waarin ik iets echt moedigs had gedaan, alsof ik even stoer was als Hector. Ik zei: 'Ik had een doosje valumpillen van mijn moeder ingeslikt. Mijn vader sloeg me net zo lang tot ik de pillen in één keer had uitgekotst.'

Een paar dagen na mijn heldenverhaal kwam een van mijn klasgenootjes naar mij toe en vertelde dat hij had gezien dat mijn vader op straat in elkaar was geslagen. Hij zei: 'Hij had een bruine riem om, maar hij gebruikte hem niet. Is dat niet de riem waarmee je was geselsd?' 'Jazeker.' Ik knikte, want mijn vader bezat maar één riem, een bruine. Mijn vriend, die het allemaal gezien had, beschreef me wat er was gebeurd alsof hij zijn hoofd in een kijkdoos had gestoken. Toen mijn vader thuis kwam, zag ik de plekken op zijn gezicht. Het waren geen

brandplekken van de stoom op de wasserij. Om uit te vinden hoe pijnlijk ze waren, duwde ik met mijn vinger op de grootste plek op zijn gezicht. Hij sliep, maar er ging een schok van pijn door hem heen en hij wendde zijn gezicht van me af zonder zijn ogen open te doen. Hij deed net alsof hij doorsliep.

Op dat moment beseftte ik dat de ziel van mijn vader definitief de peperplant had verlaten. Ik voelde me schuldig, want als ik niet de grootste peper had afgeplukt en vertrappt, dan was mijn vader niet zo'n zwakkeling geworden. Hij was zelfs een lafaard. Dat deed me nog het meeste pijn.

Mijn vader heeft me daarna nooit meer geslagen, hoezeer ik hem ook keer op keer probeerde uit te dagen. Ik spuugde meer dan eens op de peperplant waar hij bij stond, maar hij reageerde niet, hoe hard of veel ik ook spuugde.

Mijn vader sprak niet zoveel meer. Hij bracht de meeste tijd in de badkamer door, zittend op de rand van het bad. Ik gluurde naar hem door het sleutelgat. Hij keek afwezig voor zich uit. Er droop zelfs speeksel uit zijn mond zonder dat hij het merkte. Van achter de deur fluisterde ik tegen hem, met mijn tanden opeengeklemd, als een vriend die hem advies gaf terwijl ze naast elkaar aan het vissen waren, zittend op een badkuip aan zee: 'Niet huilen, niet huilen...' Mijn vader hilde nooit, daarom was ik ervan overtuigd dat hij nog niet al zijn wilskracht had verloren.

Toen hij niet lang daarna thuiskwam van zijn werk met voetafdrukken op zijn kleren, pakte hij de televisie

op en zette hem onder de boom voor het huis. Er was niets mis met de televisie. Mijn vader wilde alleen laten zien dat hij niet geïnteresseerd was in politiek. Ondanks alles bleef mijn vader geen dag weg van zijn werk, want zijn wasserij had van een van de grote hotels de opdracht gekregen de kleren van de gasten te wassen en te strijken. Er verbleven vooral buitenlandse journalisten, die uit verre landen kwamen om over de oorlog te schrijven die zich in onze straat en de omliggende straten afspeelde.

Het verhaal dat hij in elkaar was geslagen verspreidde zich op school en daarom raakte ik bekend onder de leerlingen als 'de Sprinkhaan', omdat mijn vader ook een sprinkhaan was. Immers, sprinkhanen slaan altijd op de vlucht en vallen nooit aan. Ik probeerde de bijnaam te ontcrachten met verzonnen verhalen over hoe onbarmhartig mijn vader mij sloeg. Ik aarzelde bijvoorbeeld niet om, 's ochtends vroeg, op weg naar school, met sigaretten brandplekken op mijn armen en buik aan te brengen, of mijn schooluniform kapot te scheuren en krasen te krabben in mijn hals en op mijn ogen. Dan ging ik een stil steegje in en onderwierp me aan dit soort ochtendlijke zelfkwelling. Het deed soms veel pijn. Als ik dan in deze toestand op school arriveerde, kwamen de kinderen om me heen staan en zei ik, terwijl ik zogenaamd ontredderd tegen de poort leunde: 'Het is mijn vader. Hij heeft me vanochtend weer geslagen. Hij is geen sprinkhaan, zoals jullie denken.' Maar al snel liet de directrice me bij zich komen. Nadat ze me had onderzocht, zei ze: 'Ik heb het gevoel dat je dit zelf doet.' Geen

Grappen voor de schutters

vader zou immers zijn zoontje in zijn hals krabben bij het slaan, of sigaretten op hem uitdrukken en hem daarna naar school sturen. Ze riep zelfs mijn moeder bij zich, die meteen kwam en mij een pak slaag gaf toen we van school wegliepen, terwijl de leerlingen die nog in de rij stonden en uit de ramen toekeken me uitlachten, als ratten.

Dat was de eerste keer dat ik het gevoel had dat ik had gefaald. Hierna was ik bereid om alles op te geven, zelfs mijn kleine koninkrijk van Matchbox autootjes, als ik daarmee mijn vader kon veranderen in een angstaanjagend man. Ik zou zelfs mijn geldkistje willen openbreken. Ik had altijd in de gleuf mijn dromen gefluisterd, omdat ik geloofde dat het kistje dan in staat was om je dromen te laten uitkomen. Als je je dromen eraan toevertrouwde, zou het kistje de hoeveelheid spaargeld aanpassen, naar boven natuurlijk, zodat er voldoende geld was om de dromen te betalen. Mijn droom was dat ik ooit een zilverkleurige 6mm-revolver zou kunnen kopen, die zeker al drie jongens in het gebouw bezaten.

Maar nu was mijn droom dat ik genoeg geld zou hebben om een glazen oog voor mijn vader te kopen.